

DIRVA

Nr. 143

GRUODIS - DECEMBER 16, 1963

Cleveland, Ohio

PREZIDENTO NUŽUDYMO BYLA

J. F. KENNEDY NUŽUDYMAS IR JO ŽUDIKO UŽMUŠIMAS SUKĖLĖ DAUG SPĖLIOJIMŲ KRAŠTE IR DAR DAUGIAU UŽSIENYJE. - DĖL TO BUVO PASKIRTA AUTORITETINGA KOMISIJA, KURI TURĖTŲ PASKELBTI KONSTATUOTĄ TIESĄ. - KOMISIJOS DARBAS UŽTRUKS PUSĖ AR DAUGIAU METŲ IR GALIMAS DALYKAS, KAD IR PO TO BUS PASITENKINTA SPĖLIOJIMAIMS.

Prezidentas L. B. Johnsonas paskyrė specialią komisiją, kuri turėtų išaiškinti visas prezidento J.F. Kennedy nužudymo aplinkybes ir "konstatuoti, kad tiesa, kiek ji gali būti patirta, yra žinoma, ir pranešti savo patirtį ir išvadas jam, Amerikos žmonėms ir visam pasauliui".

Komisijai pirmininkauja Aukščiausio Teismo pirmininkas Earl Warren, jai priklauso Georgijos dem. sen. Richard B. Russel, Kentucky resp. sen. John Sherman Cooper, Luisianos dem. atstovas (kongresmanas) Hale Boggs, Michigano resp. ats. Gerald Ford, buvęs CIA šefas Allen W. Dulles ir buvęs prezidento patarėjas nusiginklavimo reikalams aukštasis komisaras Vokietijai, bankininkas John J. McCloy. Savo reikalų vedėju komisija paskyrė advokatą J. Lee Rankin, buvusį aukštą teisingumo pareigūną Eisenhowerio administracijos laikais. Ką komisija patirs, sužinosime tik po prezidento žudiko užmušėjo Jack Ruby-Rubinšteino bylos, kuri turėtų būti sprendžiama vasario mėn. ar vėliau. Jau dabar 'neoficialiai' žinoma, kad FBI raporte, kuris yra perduotas tai komisijai, išvedama, kad Lee Oswald nužudė prezidentą savo iniciatyva ir sumanymu. Nesą jokių davinių, kurie leistų teigti, kad jis tai padarė kieno nors pavestas.

Reikia pastebėti, kad kaltė už prezidento nužudymą, jei ne juridine, tai bent moraline prasme primetama... dešiniajam sparnui. Tos komisijos pirmininkas Earl Warren taip kalbėjo prie prezidento karsto Kapitoliuje:

"Kas privėdė prie to baisaus darbo, mes gal niekados nežinosime. Tačiau mes žinome, kad tokie aktai yra sužadınami neapykantos ir piktumo, kurie šiandien veržiasi į Amerikos gyvenimą. Kokią kainą mes sumokėjome už tą fanatizmą."

Tai ryškus pavyzdys tuščiažodžiavimo, kuris buvo taip plačiai praktikuojamas po prezidento nužudymo. Visiems žinoma, kad Oswaldas buvo komunistas, nors gal ir ne kompartijos narys. Labai galimas daktas, kad jis pats sugalvojo nužudyti prezidentą, lygiai taip pat kaip 1933 metais olandų komunistas, bet ne bolševikas, Marinus van der Lubbe padegė Reichstagą. Nepaisant to, kad naciai nesiskaitė supriešimėm, jie vis dėlto negalėjo patiekti patikimų įrodymų, kad jis tai padarė pagal kompartijos įsakymą. Po karo nuodugnystyrinė-

Vytautas Meškauskas

jimas siekiant įrodyti, kad Reichstagą padegė patys naciai, privėdė prie visai priešingų rezultatų, būtent, kad van der Lubbe sugalvojo ir sugebėjo vienas pats padegti tuos milžiniškus rūmus, Reichstago gaisru jis norėjęs sukelti tautos pasipriešinimą naciams.

Lee Oswaldas per trumpai gyveno po atentato, kad pats galėtų išaiškinti savo motyvus. Faktas, kad jis buvo nužudytas, veda prie prielaidos, kad kas nors turėjo intereso jį amžinai nutildyti. Bet kas? Kam buvo reikalingas J.F. Kennedy nužudymas? Chruščiovui? Vargiai, J.F.K. buvo draugiškų santykių su sovietais šalininkas, o tokie santykiai šiuo metu Chruščiovui reikalingi. Castro? Gali būti. Mat, prezidentas J.F.K. prieš pat rinkimus būtų ką nors daręs Kubos reikale, galimas daktas, kad jis zondavo dirvą susitarimui su Chruščiovu prvesti bent personalinį pasikeitimą Kuboje. Tokiu atveju Castro galėjo turėti interesą nužudyti gerokai apgadinti amerikiečių - sovietų santykius. Jei toji prielaida ir teisinga, nors jai paremti nėra faktų, ji neatnešė laukiamų rezultatų. Amerikos viešoji nuomonė kaltininkų ieškoti buvo linkusi tik savo tarpe.

Teoriją, kad Oswaldas buvo vienišas žudikas, daugiausiai

griauna jo paties nužudymas. Prieliskime, kad Oswaldas buvo vienišas pakvaišėlis. Tokių gyvenime netrūksta. Sunkiau prieiti, kad tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje atsirastų kitas pakvaišėlis, kuris nužudytų pirmąjį. Čia jau reikalingas nepaprastas sutapimas.

Teoriškai galvojant galėtų būti toks atsitikimas. Kai Oswaldas nužudė prezidentą savo iniciatyva, tam tikroje centralėje turėjo kilti panika. Kas bus, jei Oswaldas pats ar tardytojų įkalbėtas paskelbs, kad jis tai padarė kokių nors komunistų pavedimu? Tai galėtų pakenkti amerikiečių - sovietų santykiams ir, jei norima išvengti jų pablogėjimo, galima kilti reikla pašalinti. Tada buvo duotas įsakymas žudiką tuoju likviduoti. Ar žudiko žudikas buvo pasamdytas ar jis buvo slapstas 'aparatininkas' galima tik spėti, tačiau faktas, kad jis buvo tokiu uždaviniui pasiruošęs.

Žinia, tai teoretiniai apskaičiavimai, paremti ne faktais, bet daugiau analogija ir prielaidom. Tokioje Chicagoje nuo 1919 metų iki dabar buvo nužudyta per 900 žmonių. Dėl to niekas nebuvo nubaustas, nes mirusieji nekaltai, o gyvieji buvo linkę tylėti. Tačiau nėra jokios abejonės, kad tie žmonės buvo nužudyti gansterių, kurių vadai yra žinomi, bet neturimi konkrečių įrodymų, pakankamų teismui. Taip gali atsitikti ir šiuo atveju.

VISUOTINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS SUKAKTIS

Gruodžio 10 dieną suėjo 15 metų Jungtinių Tautų priimtajai Visuotinei Žmogaus Teisių Deklaracijai. Jos sukaktį atžymėjo pačios JT, bet sukakties ir pačios Deklaracijos tikroji prasmė labiau ryškėjo Pavergtųjų Seimo sukaktuviniame posėdyje. Ta proga Seimas priėmė papildomą raportą apie religijos ir bažnyčios padėtį sovietų pavergtuose Europos kraštuose, taip pat rezoliuciją apie žmogaus teisių tuose kraštuose paneigimą. Raportas pateikia naujausius duomenis apie bažnyčios padėtį, o rezoliucija -- "didžiai susirūpinusi (Jungtinėse Tautose) vyraujančia tendencija, tolygia dvigubam mastui, nematyti tautų apsisprendimo teisės ir kitų žmogaus teisių paneigimo pavergtoms Centro ir Rytų Europos tautoms", bet, iš antros pusės, pri-

simindama "gausius pavyzdžius, kai Jungtinės Tautos nepaisė pastangų sutrukdyti jų susirūpinimą žmogaus teisių pažeidimu tuo pagrindu, kad tai priklauso vidaus reikalų jurisdikcijai", -- apeliuoja į JT narius, kad jie, lygiai taip, kaip pasielgė dėl religinės laisvės tariamo pažeidimo Pietų Vietname, sudarytų specialią komisiją žmogaus teisių pažeidimams Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Rumunijoje ir Vengrijoje ištirti. Lietuvos Delegacijos vardu žodį tarė Pranas Vainauskas.

Pavergtųjų Seimo sukaktuviniame posėdžiui pirmininkavo Lietuvos Delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas, kuris ta proga Pavergtųjų Seimui priminė Prezidento Kennedy mirtį, taip pat mirtį trijų žymių Pavergtųjų Sei-

Žiema New Yorko parke.

Vyt. Maželio nuotrauka

ATEITIES LIETUVĄ VALDYS TEN GYVENANTIEJI...

Ką pasakoja neseniai atvykę iš Lietuvos

Neseniai atvykę iš Lietuvos pasakoja daug būdingų dalykų. Ypač įdomu jų nuomonės dėl Lietuvos išlaisvinimo. Kai kurie jų, Lietuvoje buvę studentais bei aukštųjų mokyklų auklėtiniais, taigi, jaunimo atstovai, buvo paklausti:

-- Ar tikima, kad Lietuva bus išlaisvinta iš sovietų okupacijos ir kokių būdu? Ar tai įvyktų evoliucijos keliu, atstatant, bent iki tam tikro laipsnio nepriklausomybę, ar -- tik karo keliu? Kokia būtų ateities santvarka?

-- Tik karu arba gaivališku sukilimu visoje sovietų imperijoje -- štai kaip skambėjo atsakymas įsų bendradarbiui. Tokią išlaisvintą Lietuvą valdys, pasabrėžė neseniai atvykę, ne užsienio vaduotojai, bet lietuviai, at-

mo veikėjų: Lietuvai labai draugingo Lenkijos delegato dr. O. Pehr, Čekoslovakijos delegato V. Pavlik ir Vengrijos -- dr. L. Bartok.

DAR VIENA REZOLIUCIJA LIETUVOS KLAUSIMU

"Mano įnešama rezoliucija Pabaltijo kraštų laisvės reikalu turi būti pravesa JAV Kongrese, ir Jungtinės Tautos turi sugrąžinti Lietuvai, Latvijai ir Estijai nepriklausomybę" -- kalbėjo kongresmanas Harold D. Donohue (D. - Mass.), įnešdamas 1963 metų lapkričio mėn. 29 d. naują rezoliuciją (H. Con. Res. 239) Pabaltijo respublikų laisvinimo reikalui. Tai jau keturiasdešimt pirmoji rezoliucija! Tos rezoliucijos įnešimo reikalui į kongresmaną H. D. Donohue buvo kreipėsis dr. Vladas Vaitkus, turįs dantų gydymo kabinetą Worcester mieste. Kongresmano Donohue distriktas (4th District, Massachusetts) kaip tik ir apima Worcester miestą.

Kongresmanas Harold D. Donohue nuo pat savo pirmųjų dienų JAV Kongrese yra buvęs ir yra didelis lietuvių draugas ir Lietuvos reikalų gynėjas. Įnešdamas šią rezoliuciją, jis įsijungė į pirmąsias kovotojų eiles už Lietuvos laisvę.

VYT. ELSEIKA
Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

stovai tų dviejų milijonų, gyvenančių Lietuvoje. Santvarka, partijos bus panašios į vakarų Europos politinę diferenciaciją. Nebus pagrindo nepriklausomybės laikais buvusioms partijoms. Daugelis žmonių liks valstybės rankose, žemė bus grąžinta ūkininkams. Turės būti atlyginti komunistų padaryti nuostoliai.

Paklausti dėl tų galimų partijų ar politinių srovių ateities išlaisvintoje Lietuvoje, jie atsakė: -- Iš partijų liktų krikščionių demokratų, socialdemokratų ir tautininkų, tačiau jų programos būtų skirtingos nuo dabar egzistuojančių. Konstitucija -- demokratinė respublika.

-- Ar žmonėse galvojama, kad atominiai ginklai galėtų sunaikinti Pabaltijo kraštus?

-- Į tai nekreipiamas dėmesio. Daug baisesnė yra mirtis Sibiro kankinių, kurių jau daug buvo ir kuriais kiekvienas gali virsti gyvendamas, anapus geležinės uždangos. Beje, senoji karta pasisako ryžtingiau už atominių karą. Jaunoji? Ji saugumo sumetimais susilaiko nuo diskusijų tuo reikalu.

-- O jei būtų karas, tai kaip manote, ar lietuviai aktyviai pasipriešintų režimui?

-- Taip, pasipriešintų dauguma tautos, net ir buvę savo laikų komunistai, teoretikai - idealistai. Okupanto frankiams būtų Sodoma ir Gomora ir... tegul Dievas jų pasigaili. Juk veikia Vengrijos pavyzdys, o neapykanta pavergtėjui yra neapsakomai gili, visi turi didesnių ar mažesnių skriaudų.

-- Grįžkime prie ateities Lietuvos. Kaip gyventojų žiūrima į trijų Pabaltijo kraštų ekonominę sąjungą?

-- Palankiai žiūrима ne tik į ekonominę, bet ir į politinę trijų kraštų sąjungą. Taip pat palankiai žiūrима ir į politinę sąjungą su visa vakarų Europa, nes juk Rusija jau nuo amžių laikoma vergų kraštu: buvo totoriai, carai, o dabar -- komunistai. Kas kita -- vakarų Europa, mes -- su ja, o ne su Rusija ir ne su Lenkija.

-- O kokie turėtų būti santykiai su ateities nekomunistine Rusija?

kiek su ateities nekomunistine Rusija?

-- Panašūs, kaip suprieškinė Lenkija, mūsų ateities sąjungininkai: baltarusiai, ukrainiečiai, latviai, estai, suomiai. Būtume sąjungoje su Vokietija ir vakarų Europa.

-- Ar palankiai žiūrима į Rytų Europos Federaciją?

-- Slaviai turi būti suskaldyti, nes priešingu atveju jie mus "suvirškins". Su slavais mums nepakeliui, tai rodo ir Lenkijos su Rusija "draugiškumo" pamokos.

-- Gal galėte duoti pavyzdžius, kaip Lietuvos gyventojų kalboje išreiškiamas nepasitenkinimas sovietų tvarka bei okupacija?

-- Taigi: "išvyksta į plačiąją tėvynę", "keliauja pas didįjį broli", "keliauja pas baltąsias meškas", "atvyko komunizmo pamokytis", "pateko į kultūringuosius Vakarus", "nenori grįžti į matušką Rusiją" ir panašiai.

-- Gal prisimenate, kas Lietuvoje kalbama apie lenkų Gomulką ir jo režimą?

-- Apie Gomulkos režimą mažai nežinoma, net nežinoma, kad religija turi nemaža laisvės, kad Lenkijoje beveik nesama kolchozų. Su Lenkija nesiejamos jokios viltys, nei reiškiamas koks didesnis draugiškumas. Atsiliepia senas priešiškumas Lenkijai...

-- Dar grįžkime prie karo... Ką apie jį sako ūkininkai - kolchozininkai, darbininkai, studentai ir šiaip inteligentai?

-- Sakoma: jeigu bus karas, tai gal išliksime gyvi ir būsime laisvi, nes juk dabartinis gyvenimas -- ne gyvenimas! Tad... geriau karas. Šiuo klausimu ypatingai ryžtingai, gal ir svajingai pasisako ūkininkai -- karo laukiamas. Žmonės nebijo nieko prarasti, nes juk mažai ir beturi. Be to, dabartiniu metu, ne karo sąlygoje, gali mirti, ir kiekvienametu, visai nekalto okupanto aukos.

-- Pagaliau, dar vienas klausimas: kaip vertinamas taikingas sambūvis sovietų su Vakaraus? Kas teigiama apie JAV ir jų užsienio politiką?

-- Sambūvio ar koegzistencijos politika, tai tik Vakarų apgaudinėjimas! Tikrai gaila, kad iki šiol dar nepakakę žinomųjų istorinių faktų.

-- Tai konstruktoriaus, o ne kapitono kaltė!...

KALBOS KERTELĖ

Rašo STEPAS VYKINTAS

Dėl vardų rašybos

Mūsų spaudoje, literatūroje ir bendruomeniniame gyvenime dažnai yra rašomi ir vartojami žmonių vardai labai nevienodai. Vieni rašo Stasys, kiti -- Stanislavas, treči -- Stasius, vieni -- Bronislavas, kiti -- Bronius, treči -- Bronys, vieni - Vincen-tas, kiti -- Vincas, treči -- Vin-cus etc. Tokia vardų rašybos mišrainė nėra geras pažymys mūsų tautai. Tai rodo ir mūsų nepastovumą, ir didelį individu-alizmą.

Mano nuomone, ypač reikėtų vengti mūsų kalboje ir rašyboje slavinių formų. Juk beveik visiems mums, kurie šiek tiek mokame slavų kalbas, yra aiš-ku, kád tokie vardai, kaip: Me-čislovas, Bronislavas, Bronisla-va, Česlovas, Stanislovas, Sta-nislava, Vladislavas, Vladislava, Janina, Stefanija ir kiti pana-šūs yra vardai su slavine prie-saga. Argi negražiai skamba lie-tuviškos šių vardų formos: Me-čys, Bronius, Bronė, Česys, Sta-sys, Stasė, Vladas, Vladė, Jo-

nė, Steponė etc. Man rodos, be reikalo mes iškraipome vardus: nėra prasmės rašyti Stasius, Vincus, Ladas, kada mūsų liau-dyje yra įsigalėjusios formos -- Stasys, Vincas, Vladas ... Var-dų rašyboje ieškoti originalumo yra labai juokinga.

Kalendoriuose daugiausia yra vartojamos pilnos vardų formos: Julijonas, Veronika, Vincentas, Simonas, Kazimieras, Pranciš-kus, Liudvikas, Ignacas, Myko-las etc. Tačiau spaudoje, lite-ratūroje ir viešame gyvenime siūlyčiau trumpinti vardus. Daug patogiau ir gražiau, bent lietu-viškiau skamba Julius, Vera, Vincas, Simas, Kazys, Pranas, Pranė, Liudas, Ignas, Mikas, Juozas, Stepas etc. Nemanyk-me, kad šventajam suteikiame aureolę, jei jį pavadiname Ka-zimieru, Stanislovu ar Vladis-lovu. Tai tik parodome, kad mes labiau vertiname, kas yra lenkų sukurta, o nebranginame, kas yra lietuvių sukurta.

Trumposios vardų formos yra

daug gražesnės ir patogesnės. Todėl vienodinkime vardų rašy-bą ir vartokime lietuviškąsias, trumpesniąsias formas.

Teatras, intelek-tualas?

"Draugo" literatūriniam ir moksliniam priede skaitome: "Prasišvietusių teatrų galime rasti kone kiekvienoje mūsų ko-lonijoje" (Žitū. "Draugas" 1963 m. lapkričio 2 d. nr. 258, str. "Ir scena tebūna liuanistinio švietimo priemone", K. Brd.). Tame pačiame priede yra straipsnis, pavadintas "Religija ir intelektualai". Šių dviejų žo-džių daryba ir vartosena mūsų kalboje man kelia nemaža abejo-nių. Su priesaga -as mes daž-niausiai pasidarome daiktavar-džius iš veiksmazodžių, pvz.: skambalas iš skambėti, plepalas iš plepėti, tauškalas iš tauškėti ir t.t. Teatras ir intelektualas, tiesa, yra svetimžodžiai: pirma-sis kilęs iš graikų kalbos, an-trasis iš lotynų. Tačiau mes var-tojame mūsų kalboje du žodžiu: teatras, intelektas. Ar netiksliau būtų iš šių žodžių pasidaryti du taisyklingos darybos daiktavar-džius: teatrininkas ir intelekt-ninkas. Tai reikėtų, kad jie yra tie žmonės, kurie ugdo teatrą, intelektą, kurie rūpinasi teatro kultūros ir intelekto ugdyba. Bū-tų ir gražiau, ir lietuviškiau, ką kuriame, kurkime mūsų kal-bos pagrindais.

Daugiau paprastumo ir lietuviškumo mūsų kalboje.

Tame pačiame "Draugo" nu-meryje yra išspausdintas Vlodo Jakubėno straipsnis apie Juliaus Gaidelio Kantatą... Vladą Jakubėną jau seniai pažįstame kaip gerą muzikos specialistą ir kri-tiką. Jo straipsniai apie muziką man visuomet buvo įdomiausi skaitiniai. Tačiau ir jis kartais kalbos ir stiliaus srityse šlu-buoja. Šit sakinio dalis: "Jo mu-zika iš esmės daugiau linkusi instrumentalinei, negu vokalinei sričiai...". Arba vėl: "... bet greit pereina į efektingą triumfalinį finalą".

Pirmiausia dėl būdvardžių da-rybos. Kaip žinome, mes daž-niausiai darome būdvardžius iš daiktavardžių: teatras -- teatri-nis, teatriškas, menas -- meni-nis, meniškias etc. Iš būdvardžių instrumentalus, triumfalus darytis dviaukščių būdvardžius yra pa-gal mūsų kalbos dvasią neįma-noma. Galėtume sakyti ir rašyti instrumentinė sri-tis, bet ne instrumentalinė, triumfinis finalas, bet ne triumfalinis... Daug lie-tuviškiau ir paprasčiau būtų, jei rašytume: "... bet greit pereina į efektingą, džiaugsmingą pabaigą". Argi lietuviški žodžiai blo-gens už kitų tautų?

deminis sambūris Ferrara Ca-tering salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas, ruošiamas Santa-ros-Šviesos Kolegijos Chicagos skyriaus Drake viesbutyje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas, Ruošia Chicagos šiau-liai Hollywood Inn salėje.

GRUODŽIO 31 D. Cicero Aukš-tesniosios liuanistinės mokyklos Naujų Metų sutikimas parapijos salėje.

SAUSIO 4 - 12 D.D. Dail. Jur-gio Kęstučio Račkaus kūrinių pa-roda Čiurlionio galerijoje ruo-šiama Šviesos - Santaros kole-gijos Chicagos skyriaus.

SAUSIO 14 D. ALT S-gos Chicagos skyriaus metinis su-sirinkimas Don Varno Poste.

SAUSIO 25 - VASARIO 2 D.D. Dail. Algirdo Kurausko kūrinių paroda Čiurlionio galerijoje. Ruo-šia Korp! Gintaras.

VASARIO 15 - 23 D.D. Dail. Sandros Čipkuvienės kūrinių pa-roda Čiurlionio galerijoje. Ruo-šia Korp! Gintaras.

KOVO 1 D. 1964 m. BALFo 57 skyriaus Roselande pyragų iš-pardavimas parapijos salėje.

KOVO 8 D. Lietuvos Valsty-binės Operos primadonos a.a. Vlado Grigaitienės akademinis minėjimas - koncertas Jaunimo Centre.

KOVO 15 D. 1964 m. "Laiškai Lietuviams" žurnalo metinis pa-rengimas Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 18-26 D.D. Reli-ginio Meno Paroda Jaunimo Cent-re.

• L.S.T. Korp! Neo-Lithua-nia ir Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Chi-cagoje ruošia tradicinį Nau-jųjų Metų sutikimą naujoje, erdvoje ir puošnioje Ferr-a Catering salėje, 5609-21 W. North Ave.

Svečiai bus vaišinami šal-tais ir šiltais valgiais, veiks baras. Šokiams gros Chica-gos Neo-Lithuania 14 asme-nų orkestras. Pradžia 9 val. vakaro.

Automobiliams pastatyti yra dvi aikštės prieš salę, kitoje gatvės pusėje.

Staliukai užsisakomi pas filist. Mečj šimkų (šimkus Real Estate), 4259 So. Maplewood Ave., nuo 9 v. ryto iki 3 val. p. p. ir nuo 5 iki 8 val. vak., telef. CL 4-7450.

L.S.T. Korp! Neo Lithua-nia ir L.T.A. Sambūris kvie-čia visus savo narius su jų draugais ir bičiuliais į ši Naujųjų Metų sutikimą at-silankyti ir draugiškoj nuo-taikoj sutikti ateinančius Naujuosius Metus.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

TECHNIKOS ŽODIS -- Liet. Inž. ir Architektų S-gos leidinys Nr. 5. Leidinys atstovauja moderniesiems technikos laimė-jimams, kartu informuodamas apie lietuvių toje srityje atsiek-tus laimėjimus.

Žurnalą redaguoja V. Pavil-čius.

TWENTY YEARS' STRUGGLE FOR FREEDOM OF LITHUANIA išleido Vyriausias Lietuvos Iš-laisvinimo Komitetas. Redaga-vo Juozas Audėnas. 149 psl. an-gliškas leidinys su Lietuvos žė-mėlapio priede. Leidinyje telpa buv. Vliko pirmininkų pareiški-mai ir Vliko kūrmosi bei veikimo bruožai.

Leidėjų adresas -- 33 W. 42nd St., Rm. 928, New York, N.Y. Kaina nepažymėta.

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

FROM

ST. CLAIR SAVINGS

ASSOCIATION

813 E. 185th St.
IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-1200

6235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

26000 LAKE SHORE Blvd.
RE 1-1200

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

CARL NEWMAN

MASON CONTRACTOR

6507 Elmwood
BL 5-3374

Menor, Ohio
WH 2-3894

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

**JOHN L. MOLNER
INDUSTRIES INC.**

15250 Mc CRACKEN Rd. 581-3600

GREETINGS and BEST WISHES

The Atlas Paper Box Co.

J. H. HAAS

1849 EAST 65th St.

UTah 1-1191

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

PLANNING A PARTY? Call Sherwin's - Catering at our Party Center - Park Lane Villa or Your Location.

**SHERWIN'S
CARNEGIE at E. 105th SW. 5-0100**

GREETINGS and BEST WISHES

USHER WASTE OIL SERVICE

2205 West 3 rd St. TO 1-1907

GREETINGS and BEST WISHES
GARDNER CARTAGE Co., Inc.

MOVERS AND ERECTORS

OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING

2662 East 69th STREET

UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES
C. C. MITCHELL SUPPLY CO.

WHOLE SALE DISTRIBUTORS CALORIC
BUILT - IN OVEN RANGES

4320 Pearl Rd.

661-5550

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 21 D. Donelaičio liuanistinės mokyklos Kalėdų Eglutė Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 22 D. Dariaus-Gi-rėno Lituanistinės mokyklos eg-lutė ir vaidinimas "Aliutė" Ga-gė parko mokyklos salėje.

GRUODŽIO 28 D. Marquette Parko lituanistinės mokyklos kalėdų eglutė parapijos salėje.

GRUODŽIO 29 D. 4 val. p.p. Vyr. Lietuvos išlaisvinimo ko-miteto 20 metų sukakties minė-jimas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas. Ruošia L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir L. Tautinis Aka-

GREETINGS and BEST WISHES

HAWTHORN MELLODY

Dairy - products

1829 E 55 St.

Call UT 1-1100

SINCERE GREETINGS and BEST WISHES To All Lithuanian people, for a Happy Holiday

CORIDAN FORD COMPANY

SEE THE NEW OUTSTANDING
1964 FORD CARS

310 Broadway
Call BE 2-3400

GREETINGS and BEST WISHES

M. VOLK SUPPLY COMPANY

Wholesale distributors

Heating, roofing, sheet metal suppliers
12904 KINSMAN Rd. LO 1-2066

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

TERRAZZO FLOORING

BY

O. A. BERTIN COMPANY

1305 Brookpark Rd.

ON 1-5650

GREETINGS and BEST WISHES

THE KOEHLER RUBBER &

SUPPLY COMPANY

**MECHANICAL RUBBER GOODS
Compressors, Lubricating Equipment**

3865 Carnegie Avenue

HE 1-8867

GREETINGS and BEST WISHES

**GEO. H. PLANTE
General Agency**

REPRESENTING

**THE JOHN HANCOCK MUTUAL LIFE
INSURANCE CO.**

2829 Euclid Ave.

MA 1-3360

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

NUOLAI DOS MELUI

Praeitame Dirvos numeryje skaitytojai buvo supažindinti su kontribucija, Kremliaus uždėta Čekoslovakijai, kad išlaikius komunistinę bazę Kuboje (Žiūr. Šiandien ir rytoj). Iš turimų faktų aišku, kaip ir su kokia atžagaria ranka vykdoma sovietinė "pagalba užsieniui". Toji pagalba yra ne kas kita, kaip vienas šalčio karo ginklų. Ir jei ne toji čekų parama, Kubos likimas išsprendžiamas be invazijų ir be šūvio.

Sov. Sąjungos ir jos satelitų silpnėję glūdi, iš praktiškojo taško žiūrint, jų ūkinėje sistemoje. Tikrumoje, vargu ar tai galima būtų vadinti ir sistema, kur planai ir siekliai paremti melu, išnaudojimu ir savęs apgaudinėjimu.

Vienas iš JAV ūkio žulų, Keith Funston, lankėsi Maskvoje kartu su eile kitų įtakingų pramonės ir prekybos įmonių savininkų. Toje kapitalistinėje ekskursijoje išsikristalizavo išvados, kurios yra atkreipę amerikiečių dėmesį, tačiau negirdomis praleidžiamos Washington.

Pvz., Keith Funston nepritaria kviečių pardavimui sovietinei valdžiai, nes, jo žodžiais, "leidžiantis į derybas su sovietais, mes privalome būti kieti ir šykštūs, kaip kad jie yra. Privalome jiems kliudyti, kiek tik įmanoma ir neturime nusileisti nei už grašį."

Tokias išvadas K. Funston siūlo dar ir todėl, kad iš pasikalbėjimo su Chruščiovu jis patyręs, jog nepaisymas faktų yra tiesiog sukrečiantis.

"Aš apleidau Kremlių didelio nusivylimo apgaubtas. Kaipgi galima derėtis su žmonėmis, kurie meluoja į akis ir kuriems faktai neturi jokios reikšmės", nusivylęs kalba K. Funston.

Tai neboga pamoka Amerikos kapitalistui. Ar tik nebus tai kiek paveikę kviečių pirklius ir ar nebus atsiradę šiokių tokių kliūčių tose derybose. Nes gi ir be pasikalbėjimų Kremliuje aišku, kad nors kviečiais ir nešaudoma iš patrankų, bet tikinis spaudimas, o ne parama priverstų Kremliaus valdovus susirūpinti prasimaitinimu, o ne ginklų gamyba.

Kviečių eksportas, be abejoj, sektų kitų prekių eksportą Sovietijon. Tuo būdu Amerika piltų benzina Sov. Sąjungos karo mašinon. O tokia rizika neturėtų būti lengva širdim priimama, kaip galvoja Industrial News Review Service žurnalas.

Prekyba su Sov. Sąjunga nėra tik prekyba. Tai nėra laisvų pirklių su laisvais importeriais sandėris. Prekyba su Sovietų Sąjunga yra vienos krypties kelias -- pūtimas vėjo į komunizmo bures.

(j.č.)

NE VIETOJ PRIEKABĖS

Nuo š. m. spalio mėn. Montrealio lietuviai jau gali pasididžiuoti, kad ir jie, kaip ir kitų tautų mažumos, turi radio pusvalandį, kuris transliuojamas per CFMB radijo stotį, baną 1410 kas antrą sekmadienį, 10 val. vakare.

Idomu tai, kad šis radijo pusvalandis buvo išrūpintas tik vieno asmens iniciatyva, Lido Stankevičiaus. (Jo tėvas Aleksandras vadovavo Kauno radijo stotčiai ir už išrūpinimą Lietuvai ilgiausių radijo bangų bei kitus nuopelnus buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.)

Liūdas Stankevičius pasiryžęs eiti savo tėvo pėdomis. Jeigu ne jo pastangos, jokio pusvalandžio lietuviai neturėtų, todėl

jis tikrai vertas pagarbos. Šis pusvalandis išgarsino lietuvių ir Lietuvos vardą, dažnai mini Lietuvą ir lietuvių, o anksčiau to niekada čia nebuvo.

L. Stankevičius atvyko į Montrealį iš Prancūzijos. Prancūzų kalba Montrealyje yra išleista jo "Jeux de Societe" ir "Devenez Collectionneur de Timbres". Šiuo metu jis baigia ruošti spaudai "Praktiškąją Matematiką". Nuo 1958 m. šeštadieninėje lietuvių mokykloje jis dėsto lietuvių ir prancūzų kalbas.

Be lietuviškos plokštelių muzikos, šiame pusvalandyje aktyviai pasireiškia Tėv. Pečkys S.J., sol. G. Čapkauskienė, dr. H. Nagys, na, ir žinoma, daugiausia kalbėti tenka pačiam vadovui -- L. Stankevičiui.

O vis tik keista, kad vietinis lietuviškas laikraštis dažnai murzina savo skiltis įvairiomis priekabėmis ir "pamokymais". Tai jam kalbų per daug, tai jam reklamų per daug, tai jam muzika nerimta ir t. t. Tegul visi kalendoriuje sužymėti šventieji mus nuo tų kalbų saugo! Mes jų ir taip girdime per daug. O kas yra nerimta muzika? To-

V. Sidzikauskas, inž. J. Miklovas, ir V. Banelis Vliko sesijoje New Yorke. Vyt. Maželio nuotrauka

SUKAKTUVINIAI VLIKO POSĖDŽIŲ MOMENTAI (5)

V. RASTENIS

Viso Vliko, jo vykdomosios tarybos ir jo fondo pirmininkų pranešimai čia galėjo sudaryti svariausią sukakties paminėjimo dalį. Jie galėjo būti lyg Vliko "išpažintis iš viso gyvenimo". Tačiau, nors ir ištare po kartą kitą "dvidešimtis metų", tie apžvalgininkai daugiausia apsiribojo tik "ataskaitinio periodo" apžvalga. Konsolidacijos komisijų pranešimai juo labiau lietė tik pastaruosius Vliko gyvavimo mėnesius, o jie patraukė daugiausia dėmesio ir nustelbė sukaktuvinį posėdžių charakterį.

Visai "iš kitos operos" buvo Lietuvos Laisvės Komiteto (ir lietuvių delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime) pirmininko V. Sidzikausko pranešimas. Nelengva atrodė net suprasti, kokia logika vadovaujantis šis pranešimas įtrauktas į Vliko pareigūnų pranešimų seriją. Tartum LLK būtų koks Vliko padalinys ir tartum V. Sidzikauskas, kaip ir J. Glemža ar, sakysim, M. Brakas, būtų Vlikui "skolingas raportą", kurį išklauskęs Vlikas galėtų pranešėją arba pagirti, arba papeikti ir net iš pareigų atšaukti. Tokio santykio tarp Vliko ir LLK nėra. LLK pranešimas negalėjo būti vienos iš Vliko veiklos dalių apyskaita ir sukaktuvinė apžvalga, o galėjo būti ir buvo tik kitos ir kitais pagrindais, nors ir tuo pačiu tikslu, veikiančios institucijos informacinis papasakojimas apie tai, ką ji daro ar žino.

V. Sidzikauskas, beje, savo pasakojime pamiršo, ar gal "diplomatiniiais sumetimais" susilaikė paminėti vieną aplinkybę, kuri, jei būtų buvusi pakankamai išryškinta, tai gal būtų turėjusi įtakos diskusijoms apie konsolidaciją. Būtent, jis galėjo priminti, kad jo pirmininkaujamoj lietuvių

kio termino muzikos žodyne nėra. Kabinėjimasis dėl reklamų yra ne tik naivus, bet ir hipokritiškas. Jeigu tam laikraščiu reklamoms gelbsti finansiniai, tai tvarkoj, bet jeigu jos išlaiko lietuvišką pusvalandį, tai jautlogai.

Nieko nėra lengvesnio kaip surasti priekabių. Kas nori šunį karti, tas jam ir virvę suranda.

M. Čapkauskas.
Montreal

delegacijos P.E.T. Seime, kurios

titulu tarptautinės institucijos ir vyriausybės veikliausiai ir dažniausiai notomis ir telegramomis bombarduojamos Lietuvos reikalų, jau yra tokia konsolidacija, apie kurią tiek daug kalbama Vlike. Nes gi ten kaip tik dalyvauja žmonės ne tik iš daugumos Vlike esančių sambūrių, bet ir iš tautininkų, iš frontininkų, net iš LRS. Tad V. Sidzikauskas galėjo ne tik "brakiškai" palaikyti viltį, kad "vienybė bus", bet galėjo pasiūlyti nieko nebelaukiant giedoti "aleliują, vienybė jau yra". Tokio fakto priminimas gal būtų įnešęs į diskusijas dėl konsolidacijos kaip kurių papildomų samprotavimų. Pavyzdžiui: jeigu partijos jau sutelktos bendrai dirbti, tai koks reikalas antrą kartą jas telti? Arba: jeigu ta vienybė nepadaro stebuklų "po Sidzikausko sparnu", tai koks pagrindas akiai tikėti, jog ji bus stebuklingesnė "po Trimako sparnu"? Arba dar: jeigu esamo visų partijų sutelkimo dar negana, tai kodėl neieškom platesnės bazės? Šiaip ar taip, nei V. Sidzikauskas, nei niekas kitas nedavė akim tokie samprotavimai Vlike kilti.

Ekstraordinarišką epizodą sudarė dr. P. Vileišio staigus įsikidimas, posėdžiuiams jau įpusėjus, su priminimu, kad štai gi tik vakar nužudytas Amerikos prezidentas, todėl Vlikui posėdžiui turėtų būti gedulo ženklų. Parodė čia pat beturįs du juodus kaspinus ir pasiūlė, kad prel. Balkūnas tuč tuojau perrištų tais kaspinais už prezidiumo stalo iškeltas Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Prezidiumas paaiškino dr. Vileišiui, kad kiek pavėlavęs į posėdį, jis gal nežino, jog atitinkamas tos tragedijos paminėjimas jau buvo atliktas posėdį atidarant. O dėl vėliavų perrišimo tai prezidiume ir pirmose eilėse prasidėjo pasikeitimai abejonėmis: argi Amerikoje yra paprotys vėliavas gedulo kaspinais perrišinėti? Lauke, sako, vėliavos nuleidžiamos iki pusės stiebo, o patalpose kaspinais perrišti vėliavų, esą, niekas nematė. Prezidiumas nutarė "neįvedinėti čia nesamų papročių". Kaspinais liko dr. Vileišio rankoj nepanaudoti. Pasirodo, net ir apie 20 metų Ame-

rikos viešumose besisukiojan tieji lietuviai veikėjai nebuvo pastebėję, kad gedulo atvejais juodi kaspinais ant vėliavų patalpose rišami ir Amerikoje, tik ne skersai vėliavų, o prie koto viršūnės...

Sukaktuviškas momentas turėjo būti J. Audėno paskaita apie Vliko dvidešimtmetį. Tačiau tai buvo trumpa Vliko istorijos santrauka, be pasikesinimo į retrospektyvinę analizę. Santraukoje buvo paminėta, berods, mažiau, negu susirinkimo dalyviams jau žinoma, tad dėl šios paskaitos nebuvo nei paklausimų, nei pastabų. Be to, ir pats prelegentas nukreipė susirinkusiųjų dėmesį į jo redaguotą ir ką tik angliškai atspausdintą sukaktuvinę Vliko knygą, apie kurią gal reiktų atskirai pasikalbėti.

Gyvesnių reakcijų susilaukė St. Lūšio paskaita apie išėjvijos vaidmenį laisvės kovoje. Tik vėl nelaimė: diskusijos nuo pagrindinio paskaitos objekto nukrypo į palyginimus paskirų partijų nuopelnų tarptautinėse organizacijose bei konferencijose. Mat, St. Lūšys ėmė ir pabarėnetgi savuosius partiečius (krikščionis demokratų), kad jie ten ir tentarptautinėse krikščionių demokratų konferencijose nepakankamai uoliai naudojo progą Lietuvos reikalui kelti. O Lietuvos reikalo kėlimas tokiose tarptautinių konferencijose, prelegento nuomone, esąs svarbus organizuotos išėjvijos uždavinys, ir dalyvavimas tarptautiniuose -- viena iš efektyviausių, tai uoliausiai ir naudotinų priemonių. Ši priemonė esanti prieinama ir krikščionims demokratams, ir socialdemokratams, ir liaudininkams, ir šiaip liberalams, nebent tik tautininkai neturį tokių progų, nes nėra tautininkų tarptautinio. Ir tai, prelegentas girdėjęs, kad mūsų tautininkai bene dalyvavę liberalų tarptautiniuose kongresuose. (Taip, keletu atvejų bendradarbiavo su tokiuose kongresuose Lietuvos reikalams atstovavusiai asmenimis).

Kiti krikščionys demokratai suskato aiškintis dėl St. Lūšio priekaišto ir įrodinėti, kad net ir jo minėtais atvejais buvę daryta viskas, kas buvę įmanoma, ir pa-

siekta šiokių tokių teigiamų rezultatų. K. Bielinis užtikrino, kad lietuviai socialdemokratams socialistų tarptautinio konferencijose padarę Lietuvos reikalą "dešimteriopai daugiau". Neatsiliko ir liaudininkai su savo pasireiškimais "žaliajame tarptautiniame", t.y. tarptautinėje valstiečių sąjungoje. Apie laimėjimus liberalų tarptautiniame sąjūdyje pranešėjų nebuvo, bet įsiterpė A. Diržys -- "laisvas klausytojas" iš tautininkų, -- kuris, pirma pakritikavęs per dažną ir ne visada vietoj "pavergtos Lietuvos" termino vartojimą, patvirtino St. Lūšio pastabą, kad tautininkai neturi ir negali turėti tarptautinio, ir kad, jo nuomone, gal nereikėtų tarptautinių reikšmės bei naudingumo mūsų reikalui nepelnytai per aukštai vertinti. Kiek vėliau A. Gražiūnas (buvęs Darbininko redaktorius) patėškė A. Diržio teigimą "triuškinantį faktą" (kurio A. Diržys, tuo metu berods pasišalinęs telefonuoti, neturėjo progos nė išgirsti): būdamas 1938 metais Romoje, jis (Gražiūnas) susitikęs Z. Blyną ir tasai pasigyręs, kad su jaunatituvų grupe besisvečiuojas fašistų stovykloje. Tai štai, sako, kam čia gintis, kad internacionalo neturit ar nevertinat... Diskusijoms įėjus tokių pobūdį, pagrindinė St. Lūšio tema padidulo atvejais juodi kaspinais ant vėliavų patalpose rišami ir Amerikoje, tik ne skersai vėliavų, o prie koto viršūnės...

Ryšium su gedulu, užjūrinės spaudos klubo patalpos visuose devyniuose aukštuose buvo tuščios ir tamsios. Tik vienoj salėj vakarieniavo Vilkas su svečiais. Čia buvo progos apsidžiaugti nuostabia, kone revoliucine pažanga "lietuvių tradicijose": buvo tik viena prakalba! Tik Lietuvos atstovo Washingtono prakalba. Jis, ką tik atlikęs gedulingas oficialias pareigas Lietuvos vardu lėktuvu atskubėjo jau savo vardu kalbėti Vlikui apie Vliką. Tai ir buvo pati Vliko pagarbinimų apoteozė. Tai buvo didžiai žodinga, komplimentų trafaretais išdailinta eulogija. Tieša, kalba ir pradėta buvo laidotuviniais pareiškimais. Kalbėtojas smulkiai atfeleravo, ką jis tą dieną darė Washington, ir ištiesai perskaitė savąjį užuojautos pareiškimą prezidento našlei, taip pat ir užuojautos notą Valstybės Departamentui. Nota bus buvusi itin originali savo dokumentuose retai pasitaikančiu lyriškai pamokslingų frazių gausumu, kurių atitinkamai paskirsčius, galbūt užtektų net kelioms panašios paskirties notoms. Abu pareiškimai -- prezidentui ir Vlikui pagerbti -- buvo išskaityti toj pačioj gedulingai lyriškoj tonacijoj ir svaingo abstrakcijoj ir apvainikuoti B. Brazdžionio "supagoninta" Tėve mūsų maldos parafraze.

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

A T S T O V A S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PProspect 8-5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte
Tel. VVictory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. CHATEAU GIBEAU 3 Star Cognac.....	5th	\$4.98
2. V-S-O-P Brand, Import. from Germany	5th	\$4.69
3. Imported Polish Wines.....	5th	\$1.49
4. AMBADOR VERMOUTH dry or sweet.....	5th	\$.98

5. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška.....	5th	\$3.98
6. VODKA 80 proof.....	5th	\$2.98
7. CHIANTI Imported Wine, full Qu.....	5th	\$.98
8. Zeller Shwarze Katze Wine.....	5th	\$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

EUROPA IR AFRIKĄ APLANKIUS

A. S. TREČIOKAS

Grupė lietuvių 1963 m. lapk. 9 d., išvykome iš New Yorko Atlantic laivu ir per savaitę atplaukėm į Lisaboną, Portugalijos sostinę.

Kelonė buvo audringa ir mūsų laivas pavėlavo visą parą. Į Lisaboną atvykome sekmadienio ryte, saulei tekant, American Express kompanijai patarnaujant 9:30 ryte išvykome apžiūrėti Portugalijos sostinės ir jos apylinkių.

Pirmas žvilgsnis suteikė gerą įspūdį, o ypatingai pirmą sykį ši miesta lankantiems. Miesto tvarkos policija pavyzdinčiai eina savo pareigas ir yra pasiruošusi visiems patarnauti, o ypatingai pravažiuojantiems. Nereikia ieškoti pagalbos. Policininkas stovi gatvės kampe, ir tai yra visose didesnėse gatvėse, o už miesto visur aiškūs užrašai ir nurodymai kelių ženklais ir šviesomis.

JAV policija čia daug ką galėtų pasimokyti!

Pagrindinė miesto gatvė -- Liberty Ave. yra kiek panaši į Kauno Laisvės Alėją, bet žymiai moderniškesnė ir nepaprastai švariai užlaikoma ir tvarkoma. Šaligatviai visam miestepadarinti iš juodų ir baltų akmenų (mosaic) ir ypatingai švariai užlaikomi.

Lisabona dabartiniu metu turi apie milijoną gyventojų. Miestas pasidalinęs į dvi dalis: senąją ir naująją. Abidvi miesto dalys yra tvarkingos ir švarios, o ypatingai nauja miesto dalis yra labai moderniška, naujais pastatais, gatvėmis, švara ir tvarka. Patys miestas prasideda Tagus upės pakraščiu ir iškyla aukštai į kalną, nuo kurio matyti vi-

sas miestas. Nakties metu nepaprastai gražus reginys.

Per Tagus upę amerikiečių bendrovė yra pradėjusi statyti tiltą, panašų į Washingtono tiltą New Yorko. Iki šiol tilto nebuvo, o gyventojai į miestą keldavosi keltuvis.

Darbininkams gyventi namai vienai šeimai moderniškai ir nebrangiai išnuomojami, o po 20 metų atiduodami gyventojų nuosavybėn.

Daug sodų teko matyti Europoje ir JAV, bet pirmą kartą taip įrengtą ir užlaikomą sodą matėme šiame mieste. Sodas nėra didelis plotas, bet didelis savo ypatingu turiniu ir specialiu pastatu.

Aplankėme muziejų, statytą 18-to šimtmečio pradžioje, prie kurio yra vienuolynas su valstybės valdovų kapais (Monastery of Saint Jeronimos), universitetą ir televizijos stotį, kurių pastatai yra tolokai už miesto ribų.

Po 16 valandų plaukimo mūsų laivas atplaukė į Tangier, Morocco, Afrikoje. Lapkričio 18 d. įplaukėme į Tangier'o miesto prielauką. Tangier yra vartai į Maroką ir į Afriką. Mieste 164,000 gyventojų. Turistai labai daug prisideda, kad Tangier'o gyventojai galėtų išlaikyti dabartinę aukštumoje, o ypatingai šalies vyriausybė. Paprastų darbininkų gyvenimas yra nepavydėtinas.

Mus sutiko Tautinio Turistų biuro nariai su labai gerai paruošta literatūra ir reikalingomis informacijomis. Kartu prisistatė ir vietos policija, kad apsaugojus keleivius nuo įvairių biznierių, kurių prie laivo prigūžėjo su visokiomis prekėmis.

Keleiviai jau iš anksto buvo įspėti ir gerai informuoti apie prekes ir pardavėjus, kad perkant neapsigautų ir per brangiai nesumokėtų, derėtųsi. Taip ir buvo. Pardavėjas užsiprašo, sakysime, \$25,00 ir parduoda už \$5,00 ir panašiai. Policija prižiūrėjo tvarką ir neprileido jiems žinomų sukčių biznierių. Keleiviai prisipirko įvairių reikalingų ir nereikalingų dalykų.

Lietuviai keleiviai, o ypatingai moterys, neatsilikio nuo kitų. Skirtumas tik toks, kad jos visą dieną klausinėjo, derėjo, o tik vakare pradėjo pirkti už pusę kainos, nes ir pardavėjai buvo pavargę.

Pradžioje pardavėjams buvo sunku iškeisti vieną dolerį, o vakare lengvai kiekvienas galėjo iškeisti kad ir šimtinę.

Aplankėme Maroko Sultano pilį, europiečių gyvenamą kvartalą, JAV ambasadą, aukštame kalne V šimtmečio karaliaus Hannon vietovę, nuo kurios žiūrint matosi Gibraltaras, Casbah kvartalą senoje miesto dalyje ir kitas įdomybes.

Plaukiant iš Tangierio į Neapolį, Pietų Ispanijos pakraščiais, lapkričio 19-tos dienos rytuose praplaukėme pro didžiulius Sierra Nevada kalnus, o apie vidurdienį CABO de GATA pietų rytuose Ispanijos kampą. Diena pasitaikė saulėta, oras labai geras, jūra rami ir visi keleiviai puikiai nusiteikę.

Lapkričio 21 d. ryto įplaukėme į Neapolį, kuris yra 3-čias didžiausių Italijos miestų su 1,200,000 gyventojų. Paskutinį kartą lankėme šį miestą 1956 metais. Per tą laiką daug kas pasikeitė, bet dar paskutinio ka-

Ekskursantai su laivo Atlantic kapitonu. Sėdi iš kairės: A.S. Trečiokas, laivo kapitonas E. Ellis, Ieva Trečiokiėnė, Ona Karpinė, N. Kulbokienė. Stovi: E. Kublickas, V. Budreckienė, E. Jurgelienė, M. Čepreckienė, J. Kublickienė, S. Viakienė, D. ir P. Moran'ai.

ro padarytos žymės yra aiškiai pastebimos.

Iš Neapolio išvažiavome su American Express ekskursijų vadovybe į Pompeii, Amalfi ir Sorrento nepaprastai įdomius kalnus ir kitas vietas. Keliai -- o ypatingai autostrados, yra labai geri ir saugūs. Pravažiavome pro Vesuvijų, kuris prieš 2000 metų savo išsiveržimu palaidojo visą Pompejos miestą. Aplankėme liekanas ir stebėjomes galvodami, kad gal niekur kitur pasaulyje tokio dalyko nėra. Vesuvijus dar ir dabar yra pavojingas, nes dar palyginant neseniai, antrojo pasaulinio karo metu, buvo prasisiveršęs.

Pompejoje veikia dirbtuvė gaminti įvairius moteriškus papuošalus. Yra įdomi savo nepaprastai brangių įrengimų, Marmurinės grindys, varinės-bronžinės durys ir langai. Malonus priėmimas ir patarnavimas, gerai išlaivinti ir angliškai kalbą pardavėjai neturėjo ypatingo pasisekimo, nes viskas labai brangu ir nusiderėti nebuvo galima, o tas moterims neįprasta.

Važiuojant kalnuotais, suktais ir nepaprastai pavojingais kalnais Viduržemio jūros pakraščiuose, tūkstančių metų aukštumoje, galima tik su labai gerais ir tvirtais autobusais ir specialiais vairuotojais, nes kiekvienas netikslumas galėtų būti nelaimingų nusirintimų tūkstančių metų nuo stataus kalno į jūrą.

Būdinga, kad šiuose kalnuose yra nemažai gyventojų ir seniai įsikūrusių ūkininkų, kurie augina įvairius produktus ir kaip mums aiškino, šie specialias daržoves augina ūkininkai per tūkstančius metų yra labai mažai pasikeitę savo darbų techni-

ka ir gyvenimo sistema. Kai kur žemiau, o kai kur aukščiau mūsų kelio matosi įsikūrę kaimeliai su moderniškais pastatais ir bažnyčiomis.

Pajūry žvejų kaimeliai ir net didoki miesteliai išsiplėtę į kalnus, o turtingesni ir gyvenami namai moderniškos statybos ir automobilis. Neblogi keliai, o ypatingai gerai atrodo nakties metu, kuomet stiprios elektros apšviesti sudaro kaip New Yorko miesto žiburių vaizdą.

Lapkričio 22 d. mūsų laivas atsirėmė Genuos prielaukos krante ir už pusvalandžio jautuvome American Express kompanijos autobuse, kad aplankius miestą su apylinkėmis: Šv. Margaritos, Portofino, Rapallo ir kt. Važiavome Italijos Riviera ir Viduržemio jūros pakraščiais,

aukštais kalnais, dar diktatoriaus Mussolinio laikais ištiestais gerais keliais, Italijos Riviera, turbit pralenkia visos Europos grožį.

Čia yra liuksusiniai įrengtos vasarotojų vietovės, į kurias privažiuoja daugybė vasarotojų iš visos Europos ir kitų kontinentų. Pravažiuojant matėme Christopherio Columbus namą į keletojų 16 ir 17 šimtmečio pastatų, ypatingai susidomėjus šv. Lorenzo katedra, statyta 878 pr. Kr.

(Bus daugiau)

Paraginkite savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už visą taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjome kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

(54) ROBERT RAID

Naktys. Naktimis iškyla vaizdai, šešėliai pavidalai. Vaizduotėje pasirodo mirusieji ir gyvieji. Ne, dar nėsu pamišėlis, bet dabar matau tai, ko anksčiau nematydavau.

Bet gi vakarinės valandos pačios gražiausios. Tamsu, nematau veidų, o tik žėrinčius taškus. Klausau jų kalbų -- gudrių ir vaikų, susipažįstu su jų jausmais ir svajonėmis. Tai laukimo valandos.

Sprogimas supurto miestą. Vyrų pašoka. Tamsoje pasigirsta keiksmas:

-- Prakeikti, jie viską išnešė į orą!

Ateina Herbertas su Valve ir sėdasi šalia mūsų. Atsiliepia Justas:

-- Prasideda kova. Greit ir mes išsėsime į gatvę.

Herbertas pritaria:

-- Ateina ir mūsų eilė.

-- Kada pradėsime, Robertai? -- sušnabžda Silvija.

-- Kai ateis laikas. Bet -- jūs paliksite čia! Šis darbas -- ne moterims!

Iš tamsos atsiliepia Vilma:

-- Mes galime taip pat kovoti, nemanyk...

-- Jūs paliekatė!

Justas atsidadsta.

-- Daug kraujo pasilies, Robertai.

-- Taip. Rusų ir estų.

Herbertas patraukia dūmą.

-- Pagalvojai apie Sulo?

-- Ir apie jį, Herbertai.

-- Sulo ir tokie kaip jis turi būti sunaikinti, Robertai.

-- Gal būtų. Bet atsimink Valentino žodžius -- panašiai jis išsireiškė ir apie mus. Žinau, kad tokie turi mirti, nors ir ne jie kalti.

-- Tai kas gi? -- atsiliėpė kažkas iš tamsos.

-- Rusai! Rusai ir Sulo privedė prie to, kuo jis dabar yra: žudikas ir išdavikas. Nebūtų rusų, ir mes gyventume laimingai ir taikiai. Dabar gi -- mes vartome visai kitokiais žmonėmis!

Herbertas kalba pabrėždamas žodžius:

-- Ir tu manai, kad mes turėsime žudyti ne tik dabar, bet ir vėliau?

-- Žinoma!

-- Išėity, kad tu, Robertai, nesi geresnis už Valentį!

-- Ne visai. Bet kol yra tokių, kaip Valentinas, reikia kad būtų ir tokių, kaip Raidas!

Isiterpia ir Justas:

-- Kiek kartų aš jus perspėjau, kad reikia rusų saugotis!

-- Rusai nėra blogi, bet jie -- kitokie. Mes niekad jų pilnai nesuprasime. Juk tu žinai gerai rusų literatūrą, Justai. Ar gali suprasti Dostojevskio personažus? O juk ir jie yra žmonės, tikri rusiški žmonės. Galėtumei pastebėti, kad čia tik literatūra. Bet gi tik prisimink tuos visus pavyzdžius ir neišaiškinamus rusų veiksmus net ir tada, kai reikalingas sukasi apie juos pačius. Prisiminkime tik bent vieną pavyzdį iš dabartinių laikų. Štai rusai įsakė sunaikinti visus radijo aparatus, ir dar gerai įpakuočius. Atvyko sunkvežimiai ir į juos atsargiai buvo sukrauti aparatai, atsargiai nuvežti į uostą ir atsargiai iškrauti; vėliau rūpestingai sukrauti į kranių tinklus. Tada kranaui buvo nusukti į laivus ir... iš 20 pėdų aukščio numesti į laivo dugną. Štai jums rusai! Jeigu jie būtų tuos aparatus sunaikinę surinkimų punktuose, tai būtų lengva suprasti, bet šitos visos ilgos ceremonijos aš nepajėgiu suprasti.

Herbertas piktai nusijuokia.

-- Argi tas pats neatsitiko su įvairiomis mašinomis ir net žmonėmis? Iš visų dirbtuvių geriausios ir naujausios mašinos išmontuotos -- greičiausiai jos buvo reikalingos Rusijoje. Mašinos buvo atsargiai išmontuotos ir sukrautos fabriky kiemuose. Čia jos išguldė mėnesiais surūdijamos. Vieną dieną jos buvo surinktos ir atsargiai sukrautos uoste ir čia išstovėjo ištisą žiemą po atviru dangumi. Pavasarį jos vėl buvo atsargiai pakrautos ir išvežtos į Rusiją. Kas pasakys, dėl ko taip?

Justas pakelia galvą.

-- Rusas man visados primena dresiruotą beždžionę cirke. Beždžionė apsirėngus kaip žmogus, valgo prie stalo naudodama peilį ir šakutę iš lėkštės, elgiasi išauklėtai -- bet staugi pašoka, kasosi užpakali, suka dantimis šakutę ir sudaužo viską, kas ant stalo. Lygiai taip elgiasi rusas.

-- Skirtumas tik tas, kad rusas, deja, nėra beždžionė, o žmogus!

(Bus daugiau)

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2 % PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 212-1395; Suburban Phone: 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KAS NAR NEAUKOJO BALFUI

BALF'as pratešdamas piniginių vėjų Clevelande, praneša:

A. Organizacijos ar pavieniai asmenys, skirdami auką gali nurodyti kam ji turi būti aukotojo pageidavimu paskirta. Pav., tik Sibiro lietuviams, tik Suvalkų trikampui ir pan.

B. Artėjančių švenčių proga, kviečiami vieton kalėdinių atviručių paskirti auką vargstantiems lietuviams.

C. Gavę laiškų prašomi neatidėliojant pasiųsti auką ir tuo palengvinti aukų rinkimo darbą, nes neatsakę į laiškus, vis vien bus aplankomi asmeniškai ir pakartotinai prašomi aukos, kadangi BALF'as nenori tikėti, kad Clevelando lietuvių yra patekusių į tokį skurdą, kad ir maža auka negalėtų prisidėti prie šalpos. Auką galima siųsti: Z. Obelenis, 7517 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio 44103; palikti Spaudos kioske arba įteikti bet kuriam BALF'o v-bos nariui.

D. Rūbai, tinkami dėvėti, primami 1311 East 66 gt. garaže iki gruodžio 21 d.

E. Kiekviena auka, skirta BALF'ui gali būti atskaitoma nuo pajamų mokesčio, todėl kas nori gauti kvitą prašomi paskambinti BALF'o V-bos nariams ir jie galimai greičiau jį Jums pasiųs.

* DAIL. K. ŽORMOSKIO dailės kūrinių paroda atidaroma kovo 1 d., Čiurlionio Ansamblio namuose.

* ONA KARPIENĖ grįžo iš Europos, kelivasi laivu su būreliu kitų lietuvių Viduržemio jūros pakraščiu šalyse.

Su bendrakeleive Elena Jurgeleiene (adv. Kostas Jurgėla tarauja Voice of America) apie dvi dienas praleido ir Romoje. Susisieks telefonu su "Villa Lituania", kur gyvena ir seminariją (Collegio Lituano) lanko clevelandiečių Kasperavičių sūnus Romanas, nutarė su juo pasimatyti. Rektorius prel. L. Tulaba viešniais svečiais priėmė, apro-

dė visas patalpas. Tačiau Romanas tuo metu buvo kolegijos ūkyje. Prel. Tulaba pagelbėjo susisiekti su ministru Lozoraitiu, Ponia ir St. Lozoraitis atvyko į viešbutį, nusiėmė pas save švečius, ir savo automobiliu pavėžioje parodė Romos miesto idomybes.

Prel. Tulaba su Romanu kitą rytą atvažiavo į viešbutį jų aplankyti. Romanas sakė po naujų metų jau baigsiąs seminariją ir tikisi sugrįžti ir gauti paskyrimą Clevelando apylinkėse.

* CLEVELANDO ORKESTRAS savo gruodžio 19 ir 21 d. programai yra pasikvietęs jauną ir gabų pianistą Daniel Barenboim, kuris atliks piano solo partiją Beethoveno Piano Concerto No. 5, dar vad. "Emperor".

Jaunasis pianistas yra gimęs Argentinoje ir savo koncertais yra pasirodęs Europoje, P. Afrikoje, Australijoje, N. Zelandijoje ir Izraelyje.

Dar 14 m. amžiaus būdamas, jis jau atmintinai skambino visas 32 Beethoveno sonatas.

Koncertas prasidės Beethoveno uvertiūra Egmont, Orkestro programoje numatyti prancūzų Darius Milhaud ir Amerikos Walter Piston kūriniai.

Koncertų pradžia 8.30 val. v.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 29 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos kalėdinė eglutė.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių salėje. Rengia LB Clevelando I apyl. valdyba.

SAUSIO 4 D. Slovėnų salėje Ald. Stempužienės ir Jono Vaznelio koncertas. Rengia Ateities Klubas.

SAUSIO 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 11 D. 1964 -- Korp! Neo-Lithuania tradicinis balius.

SAUSIO 18 D. Lietuviams Budžiams remti valdyba ruošia blynų balių-vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 25 D. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla paremti koncertas - balius Nauj. parapijos salėje.

VASARIO 1 D. Chicagos "Antrojo kaimo" pastatymas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Putnamo vienuolyno senelių prieglauda remti komitetas.

VASARIO 8 D. LTM Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas - balius šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 16 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 23 D. D.L.K. Birutės Draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 1 D. Dail. K. Žormoskio dailės kūrinių parodos atidarymas Čiurlionio ansamblio namuose.

KOVO 1 D. Kaziuko mugė šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 15 D. L.T.M. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Cleveland Institute of Music salėje.

BALANDŽIO 4 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos metinis balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 11 D. Pilėnų skau-

FILATELIJOS KAMPELIS (14)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALS-TYBĖS išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Spalio 14 d. -- 5 c. pašto ženklą, kuriuo paminima Tautinės Mokslo Akademijos įkūrimo 100 metų sukaktis. Piešinys -- pusė globo ir žvaigždėto dangaus juosta.

2. Spalio 26 d. -- 5 c. p. ženklą, kuriuo paminima 100 metų sukaktis, kai miestuose buvo įvestas pašto pristatymas. Piešinys -- laiškininkas su lietsargiu ir vaikas su šuniuku.

3. Spalio 29 d. -- 5 c. p. ženklą, kuriuo paminima Tarpautinio Raudonojo Kryžiaus įsteigimo 100 metų sukaktis. Piešinys -- Raudonojo Kryžiaus vėliava ir laivo denis su kubiečiais pabėgėliais.

4. Lapkričio 1 d. -- 5 c. pašto ženklą 1963 m. Kalėdoms. Piešinys -- papuošta eglė ties Baltaisiais Rūmais.

PANAMOS KANALO ZONA - 15 c. oro pašto ženklą "Alliance for Progress" paminėti.

AUSTRIJA išleido pusantro šilino pašto ženklą, kuriuo paminima 600 metų sukaktis nuo Tirolio prijungimo. Pašto ženkle -- sujungti Austrijos ir Tirolio herbai.

Tirolio provincija užima 4882 kv. mylių plotą ir yra ilgu kilyiu iš rytų į vakarus išsikišusi tarp Italijos ir Bavarijos, vakaruose priedama Lichtenšteino ir Šveicarija. Tirolį dengia gražūs Alpių kalnai, daugelyje vietų apkloti amžinu sniegu. Provincijos sostinė yra Innsbrucko miestas.

Tirolis kadaise priklausė Romos imperijai, bet nuo 1363 m. buvo prijungtas prie Austrijos; 1805 perleistas Bavarijai, 1814 vėl grąžintas Austrijai. Anksčiau Tirolis pietuose siekė Gardos ežerą, bet po I Pas. karo ši dalis vadinama Trentino sritis, buvo perleista Italijai.

INDIJA, kuri tiek anksčiau, būdama anglų kolonija, tiek paskutiniu metu, tapusi nepriklausoma valstybe, savo pašto ženklus

tų tunto vakaras - koncertas šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 25 D. Putnamo vienuolyno senelių prieglauda remti komiteto labdarybės vakaras. Programoj Juzė Krištolaitytė ir vasarinių rūbų demonstravimas.

se vengė karinių temų, šiomis dienomis išleido du pašto ženklus, kuriuose pavaizduotas krašto gynimas.

Kaip atsimename, praeitais metais Raudonoji Kinija buvo užpuolusi Indiją ir kaikur gana toli įsiveržusi į jos šiaurines pasienio sritis. Kinai po ilgų pastangų buvo išmesti lauk.

Pašto ženkluose matome: 15 np -- kareivių grupę stato patranką pozicijon, viršuj -- Raudonojo Kryžiaus helikopteris; 1 rupijos -- sargybinis stovi kalnuose, viršuj -- lėktuvas meta aprūpinimą parašutais, Abiejose ženkluose įrašyta: "They defend" (Jie gina).

ITALIJA išleido 30 lirų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas žymus naujųjų laikų italų poetas, beletristas ir dramaturgas Gabriele d'Annunzio. Pašto ženklas žalios spalvos.

Gabriele d'Annunzio (1863-1938) su savo pirmuoju poezijos rinkiniu Primo Vere pasirodė jau 1879 m. Po to kas kelintimiesi išleidinėjo vis naujus poezijos ir dramos veikalus, rašė romanus. Labai pagarsėjo ir turėjo didelio pasisekimo. Draugavo su žymia italų artiste Eleonora Druze ir, jos įkvėptas, parašė kūrinių. Pirmojo Pasaulinio karo metu kaip lakūnas dalyvavo fronte ir neteko vienos akies. Tuoj karui pasibaigus, kada Fiūmės sritis nebuvo perleista Italijai, bet sudarytas freišstas, 1920 m. suorganizavo savanorius ir užėmė Fiūmę, kurią vėliau perleido Italijai. Po to apsigyveno prie Gardos ežero, kur ir praleido didesnę savo gyvenimo dalį. Iškilus Mussoliniui, buvo uoš jo sekėjas.

MAROKAS, prisidėdamas prie UNESCO akcijos išsaugoti Nubi-

APSISAUGOKITE NUO NELAIMIŲ!

The Safe Winter Driving League, organizacija, ieškanti išečių kad sumažinus automobilių nelaimes žiemos metu, skatina būtinai patikrinti langų valytuvus. Jūs turite matyti pavojų, kad jo išvengus.

LATVIS IŠRADO FOTO APARATĄ BE OBJEKTYVO

Ann Arbor technologijos institute dirbęs Juris Upatnieks, kartu su dr. E. N. Leith surado ir pagamino foto-kamerą, kuria išvystytas naujas fotografavimo būdas -- be objektyvo pagalbos išryškinant labai aiškiai nuotraukas.

Naujasis fotografijos metodas svarbus tuo, kad juo remiantis galima gaminti tikslesnius optikos instrumentus, mikroskopus, foto aparatus ir fotografijų didinimo aparatus.

Naujasis fotografavimo metodas ypatingai svarbus rentgeno-logijos srityje ir elektriniams mikroskopams. Šis metodas jau tiek toli pažengęs ir ištirtas, kad jau dabar jį galima panaudoti pramoginei gamybai.

KNYGŲ PREMIJA

Pavergtų Tautų Seimas įsteigė specialų atžymėjimą, kiekvienais metais skiriamą knygos autoriui, parašiusiam leidinį, iškeliantį ir apgintą pavergtų tautų reikalus, 1963 m. premija paskirta buv. Latvijos ministeriui Alfredui Berziniui už angliškai išleistą knygą "Unpunished Crime".

Toje knygoje autorius nušviečia Latvijos pavergimo istoriją ir jos likimą Sov. Sąjungos vergijoje. * PRIE LATVIJŲ SĄJUNGOS Chicagoje veikia teatras, kuris lapkričio 30 d. pastatė dramaturgo M. Ziverto dramą "Kaip vagis naktį..."

* PROF. JANIS KUGA, latvių dailininkų veteranas, buv. Latvijos Meno Akademijos rektorius, atšventė savo 85 m. sukaktį. Ne tik Nepr. Latvijoje, bet ir tremtyje už savo meno darbų yra gavęs dvi Kultūros Fondo premijas, o šiemet jam buvo suteikta Aukščiausioji Tautos premija.

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS ISMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

• KOSTIUMAI • PALTAI • FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvalklose. Didelis pasirinkimas -- vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL. Telefonas 925-5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto. Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiškai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotu atstovu Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės paminėtu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsime tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

What does the "S" stand for?

SAFE SURE SINCERE SERVICE

Our customers know what the "S" stands for. Come in and let us show you what we mean.

ST. CLAIR SAVINGS

MAIN OFFICE: 813 E. 185th STREET

IN MEMORIAM

AL. E. FRANKEL

by

A. D. PELUNIS

IN MEMORIAM

AL. E. FRANKEL

by

HACKENBURG INSURANCE AGENCY

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 143

1963 m. gruodžio 16 d.

KAS IR KUR?

* IEVA TREČIOKIENĖ, tik ką grįžusi iš kelionės po Viduržemio jūros pakraščius, pilnai įmokėjo savo žadėtą šimtinę Vilties Draugijai, tuo būdu nenorėdama atsilikti nuo savo vyro, žinomo veikėjo Albino Trečioko.

Iš atsiųsto A. Trečioko laiško galima spręsti, kad toje lietuvių ekskursantų grupėje buvo ne vien Ieva Trečiokienė taupi keliauninkė. Esą buvę ir daugiau bendrakeleivių pasižadėjusių stoti į Vilties d-ją šimtininkais.

* GENOVAITĖ IR VLADAS MIEŽELIAI, vieton Kalėdų Šv. ir Naujų Metų sveikinimų paaukoko Vasario 16 gimnazijai \$15,00.

* DAINAVOS ANSAMBLIS praneša, kad to ansamblio įdainuotos ilgo grojimo plėkštelės (Stereo ir Hi Fi) gaunamos pas Joną Karvelį, 2715 West 71st, Chicago, Ill. 60629 ir kitur lietuvių muzikos reikmenų krautuvėse.

BRANGŪS BIČIULIAI IR ARTIMIEJI

Prašau man atleisti, kad drįstu šiuo bendraraščiu kreiptis į Jus, brangieji Bičiuliai, kviesdamas lietuvių tautos kalbą, kviesdamas spaudai lietuvių kalbos rašybos vadovėlį ir esu pažadėjęs lietuviškai tremties bendruomenei jį išleisti. Tačiau Jūs puikiai žinote, kokie sunkūs dabar yra lietuviškosios knygos keliai.

Šio vadovėlio 100 ar net daugiau egzempliorių norėčiau veltui išdalinti L. Vasario 16 d. Gimnazijos mokiniams ir Vargo mokyklų lankytojams Vokietijoje. Todėl nuoširdžiai prašau Jus suorganizuoti bent po penkis šio vadovėlio rėmėjus, kurie nupirktų po leg. paaukoti neturtingiems, Vokietijoje gyvenantiems, lietuviškams - lietuviškams, kurie nori išmokti lietuvių kalbą, bet neturi tinkamų vadovėlių, iš kurių galėtų mokytis.

Taip pat prašau painformuoti draugus ir pažįstamus, kad sau

ir savo vaikams užsakytų šį vadovėlį.

Vadovėlio 1 egz. kaina -- 2 dol. Pinigus čekiais ar paštu siųsti šiuo adresu: Stp. Vykintas, 684 Lampertheim-Huttenfeld, Viernheimerstr. 39, W. Germany.

Iš anksto visiems už talką nuoširdžiai ir labai dėkoju.

Stp. Vykintas

PAŽINKIME SAVO BROLIUS

Blezingėlė prie Torrenso

Ir ši knyga skirta nebe vienam asmeniui ar kokiui siaurai jų grupei, bet visai tolimais atstumais išsiskirsčiusiai Australijos lietuvių giminei. Bet jos tikslas yra tas pats ir bendrai lietuviškas: susipažinti su mums tolimų brolių gyvenimu, jų bėdomis ir džiaugsmais, jų sunkumais ir pasisekimais, o pažinus juos geriau suprasti, įvertinti ir gal pasimokyti sumanumo, tikėjimo, drąsos ir vilties. Taigi, Australijos lietuvių gyvenime būta visos eilės dramatiškų pasikeitimų ir nuotykių. Juos mums pažinti verta ir idomu. Iš jų labai ryškiai matyti, ką žmogui reiškia ryžtingumas, ištvermingumas, drąsa ir tikėjimas. Visai svetimame krašte, neturėdami pradžioje nei pinigų, nei pažįstamų ar draugų, net nei pilnų teisių pasirinkti sau gyvenimo vietą ir darbą, jie pagaliau per dešimtmetį sugebėjo įsikurti ganėtinai gerai, kai kur pavyzdinčiai ir puikiai — ne tik asmeniškai, bet ir visuomeniškai.

Knyga didelio formato 72 pusl. su labai daug nuotraukų. Kaina \$2.00. Kita knygelė dr. J. Griniaus — Mano Viešnagė Amerikoje, kaina 50 centų. Abi knygos už \$2.00. Kalėdų dovanai Jums arba Jūsų draugams. Gaunama — J. J. Bachunas, Sodus, Mich.

MIRĖ SUSIPRATĘS LIETUVIS

Mykolas Ventis ligos metu, Šalia sėdi žmona ir LF valdybos vicepirm. rašytojas J. Jankus, Stovi LB apyl. pirm. K. Sabalis.

Šiomis dienomis Rochestery mirė senos kartos Amerikos lietuvis Mykolas Ventis, sulaukęs 82 m. amžiaus. M. Ventis atvyko į Ameriką 1899 m., o nuo 1904 m. gyveno iki savo mirties Rochesteryje.

Velionis M. Ventis daug pasidarbavo Rochesterio lietuvių kolonijai, priklausė visoms bažnytinėms ir visuomeninėms organizacijoms, buvo jų valdybose, prisidėjo prie šv. Jurgio parapijos kūrimo ir nuoširdžiai dirbo kitą lietuvišką darbą. Prieš pat mir-

tį, paaukoko Lietuvii Fondui 1.000 dolerių, tuo parodydamas visiems lietuviams savo meilę gimtajam kraštui ir gyvą susipratusio lietuvių pavyzdį. Lietuvių Fondo valdybos jautrų ir gražų padėkos laišką velionis jau nespėjo perskaityti, nes kai laiškas pasiekė adresatą -- jis jau buvo miręs.

Dėl savo ramaus ir nuoširdaus būdo, jis buvo visų gerbiamas ir mylimas. Velionis paliko nuliūdime žmoną ir 5 sūnus.

PADĖKA

Visiems giminėms, prieteliams ir pažįstamiems, suteikusiems paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą laidojant mano mylimą vyrą a. a. Kazimierą, reiškiu giliausią padėką.

Didžiam liūdesy
A. Lukšienė

PETRAS MEDONIS, smuikų ir kanklių dirbėjas, ne kartą buvo Detroito amerikoniškos spaudos plačiai paminėtas. Jis gimė 1892 m. ir Amerikon atvykęs 1910 m. pagamino 211 smuikų, kurių kiekvieno kaina nuo 250 iki 400 dol. Specialistų nuomone P. Medonis dirba geriausius smuikus Amerikoje. Dabar pasitraukęs į pensiją, jis gamina lietuviškas kankles. P. Medonis aktyviai dalyvauja Detroito lietuvių visuomeninėje veikloje ir buvo vienas iniciatorių steigiant Detroito Lietuvių Organizaciją Centrą ir jo pirmuoju pirmininku išbuvo net septynerius metus.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

KALBĖJO DR. TRIMAKAS

Praėjusį sekmadienį VLIK'o pirmininkas dr. Trimakas kalbėjo apie VLIK'o ir visų lietuvių uždavinius bei tarptautinę politiką ir ūkinę situaciją. Vieninimo stokoiant svarbiausiose veiksnys, neigiamos nuotaikos atsispindi ir plačioje visuomenėje, todėl nenuostabu, kad į pasikaitą atsilankė nedaug žmonių.

Kažin, ar buvo vietoje dr. Trimako nusiskundimas dėl sunkių tarptautinėje politikos plotmėje dėl Lietuvos nepasipriešinimo bolševikų pirmajai invazijai. Esą, būtų geriau, jei būtų ginklų pasipriešinimas.

Vengrijos pavyzdys rodo, kad pasipriešinimas neatnešė teigiamų rezultatų ir komunistinė vyriausybė vėl priimta JTTO, o JAV nuėmė visokius varžtus. Šie pavyzdžiai rodo, kad Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė 1940 metais pasielgė teisingai, išsaugodama nekaltą tautos sūnų kraują.

DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ DRAUGIJOS VALDYBA bendrame posėdyje aptarė namų išpirkimo pagreitinimo reikalus ir pasisakė, kad dar reikia paklaibinti lietuviškas duris ir pasibelsti į lietuviškas širdis, kviečiant tapti lietuvių namų draugijos nariais, sumokant, paskolinant, ar paaukojant po 100 dolerių.

Sudarykime sąlygas mūsų jaunimui nemokamai naudotis lietuvių namais, įstokime namų draugijos nariais.

Detroitiečiai, prisidėkime savo įnašais, tapkime Lietuvių namų nariais. Jei kas nebūtų apilankytas, kviečiamas įmokėti nario mokestį bet kuriam rinkėjui ar valdybos nariui.

(en)

DETROITO KALĖDŲ ELGUTĖ

Šv. Antano mokyklos mokiniai visu smarkumu ruošiasi Kalėdų Eglutei. Ruošiasi mokytojai ir Tėvų Komitetas. Darbo labai daug nes ruošia visai naują niekur nematytą kalėdinį vaidinimą "Kalėdos Kirtimėly". Vaidinimą parąšė mok. Pr. Žaranka, kuris jau Lietuvoj režisavo vaikų vaidinimus.

"Kalėdos Kirtimėly" patiks mažam ir dideliui žiūrovui, nes matysim Lietuvos miškų paukštelius, žvėrelius, šoks žvaigždutės ir mergytės, filosofuoja barzdoti nykštukai... Skambės gražios lietuviškos giesmės ir dainelės. Kalėdų Senelis, lietuviškas ne tik savo dvasia, bet ir savo išore, ateis nusilenkti Pra-

E. ST. LOUIS

LIETUVIŲ FONDAS

Kaip ir visose Amerikos žemynose lietuvių kolonijose, taip ir šioje Lietuvių Fondo reikalas yra gyvas visų lietuvių širdyse, mintyse ir darbuose. Fondo naujai lapkričio mėn. 24 d. turėjo įvykti Rudens Festivalis. Visi šios ir platesnės apylinkės lietuvių su karščiu buvo įsijungę į darbą. Dėl žinomų priežasčių Rudens Festivalis turėjo būti nukeltas vėlesnėn daton. Paskutinėmis iš rengėjų gautomis žiniomis, šis Festivalis įvyks gruodžio mėn. 29 d. lietuvių parapijos salėje, East St. Louis, Ill.

Vakariėnė prasidės 5 val. vakaro. Visą vakarą veiks bufetas ir baras. Duosniųjų tautiečių suaukosta daug fantų dovanų pasikirstymui. Šokiams gros pačių lietuvių orkestras. Taigi, iki pasimatymo Rudens Festivalyje!

LIETUVIŲ CHORAS

Apie dvidešimt penki dainininkai kas sekmadienio vakarą susirenka salėn įtemptam kelių valandų darbui. Kai kurie iš jų keliauja net 35 mylias. Vėlavimas ir nesilankymas -- retas atsitikimas. Visi atsidėję seka chorvedį Albertą Paulikaitį, kuris su pasišventimu jau antri metai vadovauja šiam chorui. 1963 metų Nepriklausomybės Šventės minėjime choras debiutavo. Klausytojai džiaugėsi turėdami progos išgirsti gražiai padainuojamą lietuviškąją dainą ir savo nuoširdžiu pritirimu pasikatinio dainininkus tęsti pradėtąjį darbą.

Tų pačių metų birželio mėn. vykstantis ALT Sąjungos Seimas pakvietė chorą išpildyti dalį meninės programos. Gausus būrys lietuvių, susirinkusių iš įvairių Amerikos žemyno kampų, gėrėjosi mažutės Mississippio pakrančių lietuvių kolonijos dainuojama daina, stebėjosi gaivališkumu.

Giz.

Antanas Gintneris.

Mažiausia Chicagoj Roselando Balfio apylinkė surinko 600 dol. Nuotraukoje vaizus užbaigimo susirinkimo prezidentumas. Iš kairės: Chicago American red, Stasys Pieža, dr. Jonas Reinsys, pirm. Kostas Bružas, kun. Fabijonas Kireilis, Janina Grybauskienė.

VANDA STANKUS

Visos plokštelės gaunamos lietuvių spaudos, dovanų, radijo ir telev. parduotuvėse. Plokštelę išleido AIDAS Records 7203 South Western Ave, Chicago, Ill. Telefonas GR 6-2800.

PRANEŠIMAS

Baisios nelaimės paveikta dėl mano mylimo vyro a. a. Kazimiero mirties, visus mūsų gimines, prietelius ir pažįstamus sveikinu ir pranešu, kad vieton asmeniškų sveikinimų Kalėdų Švenčių proga ir Naujiems Metams linkėjimų pasiunčiau Balfui auką.

A. Lukšienė

CHICAGO

ŠALPOS DARBAI

Šalpos darbai negali laukti. Padaryti planai turi būti įvykdyti. Kitaip sustos visas vargsančiųjų aprūpinimo klausimas. Šitai galvoja ir Chicagos Balfio veikėjai. Todėl mudu su V. Šimkum, išvažiavome šalpos reikalų tvarkyti į Kankakee miestą, pas daktarų Šukių ir Poškų šeimas, kad išsiaiškintume šio vaizaus tikslus bei reikalus. Tuo klausimu kalbėjome pirmiausiai dr. Šukio rezidencijoje, kuri randasi prie patogaus kelio ir gražioje, Old Orchard vilų kolonijoje, apie 3 mylias nuo miesto centro. Turėjom progos plačiau išsiaiškinti šalpos darbų reikšmę ir reikalingumą pagalbos pasiūkusiems lietuviams užsienyje, Lietuvoje, Sibire, Suvalkų trikampyje ir pačioje Amerikoje. Bendrai nutarėme, kad nežūrint vietos daktarų didelių aukų statomoms ligoninėms ir mokykloms bei kitiems reikalams, lietuvių šalpos darbai negali būti pamiršti. Jūs reikia taip pat kiek nors paremti, o ypatingai surengto Balfio vaizaus metu.

Po to aplankėme Dr. B. Poškų šeimą. Malonu buvo pasikalbėti ir pasidalinti mintimis. Ir taip, abi daktarų šeimos: dr. K. A. Šukis ir B. Poškus Balfui tuojau išrašė čekį po \$100,00.

Balfio vadovybė dėkoja mieliesiems daktarams ir jų šeimoms už tokias gražias ir pavydingas aukas šalpos reikalui.